

שקיעתה של האצולה הפלשתינאית

(ירידתו של בית החוסיינים)

מאת חביב כנען

סיומה של תקופה. — אצבע אלהים — אומרים בירושלים ערבים קשישים כשמנסים לדובב אותם על גורמי שקיעתה של משפחת חוסייני שניהלה במשך שני דורות את מלחמותיהם של ערביי פלשתיין.

— אלהה הרחמן משלם לחוטאים את גמולם — אומרים תושבי הכפרים ביהודה ובשומרון הזוכרים את נחת זרועה של משפחת חוסייני שבמסע השתלטות ללא תקדים רצחה כל מי שהעז להרים קולו נגד דרכה הציבורית.

— סופם הטבעי של הפיאודאלים — אומרים צעירים ערביים משכילים המבושמים מתיאוריות השמאל החדש השואף לפירוקה של ישראל במסווה של שינויים סוציאליים ואנושיים מופלגים ומעקרונות המעורפלים של „הסוציאליזם הערבי“ המתיימר להחליף את שלטון המשפחות המיוחסות ברחוב הערבי.

ניתן לומר בלי להסתכן בהפרזה, כי אחד מסימני ההיכר המובהקים של תהליך הפוקד מאז מלחמת ששת הימים את הרחוב הפלשתינאי המתוסכל והמיואש, הוא שקיעתה של האצולה הערבית המסורתית על המבנה המסורתי של משפחותיה התקיפות, עתירות נכסים והשפעה שהיו רגילות במשך מאות בשנים לראות עצמן שליטות על הרחוב הערבי בעיר ועל תושבי הכפרים כשכל התסיסות שפקדו את הציבור הפלשתינאי על רקע לאומי ומדיני ינקו לאמיתו מתחרות בין החמולות הגדולות ומשאיותיהן להשתלט על הציבור ולדכא את יריבותיהן

כך זה היה בתקופת השלטון העותומני, ולשיא הגיעו המאבקים הפנימיים בין המשפחות הפלשתינאיות בשנות המנדאט הבריטי; אחרי סיפוחה של ארץ-ישראל המערבית לממלכת ירדן ההאשמית, חלו תמורות קיצוניות על מפת ההתחרות הזאת: משפחות הורדו מגדולתן ויריבותיהן, שלבית ההאשמים לא היה בעבר סיכסוך עמו, עלו לגדולה וזכו לתפקידי מפתח בשלטון הירדני. אך מלחמת ששת הימים רוקנה את כולן מהשפעה בציבור הערבי הנוכח כיצד הולך שולל והובל לקראת שואה על-ידי המשפחות שנהגו לחלק ביניהן את נתחי ההשפעה בציבור הנבער מבחינה מדינית. השלטון הישראלי זכה — ללא כל פעולות מכוונות מראש וללא כל צעדים חוקיים או מנהליים — להוריד מעל הבמה את אלה שכוחם התבסס על יחוס, עושר, אגדות בדבר התייחסות לזרע הנביא או הכליף פלוני או כובש מוסלמי פלמוני. מצבה של האצולה הפלשתינאית מזכיר במידה לא קטנה את שקיעתו של מעמד האצולה הבריטי מאז מלחמת העולם השנייה כאשר הלורדים, הדוכסים והאריסטוקראטים למיניהם הופכים למעשה למוצגים מוזיאוניים שתולדותיהם מתחילים לשמש נושא לרומאנים מרתקים.

מאסוואדים לחוסיינים. — לית מאן דפליג שמירב האצולה, שממנה יצאו מנהיגי ערביי פלשתינה, צמח בירושלים, השלישית בערים הקדושות לאיסלם. הטורקים קדמו לבריטים בהנהגת העקרון „הפרד ומשול“ בין החלקים המיוחסים של הציבור הערבי; הם ידעו לעורר קנאה ולגרות משפחה ברעותה, לא פחות מירושם הנוצרי.

על רקע התככים שנקמו בארמון המושל הטורקי, צמח במאה ה-19 מעמד של החוסיינים. האגדה אותה הפיצו החוסיינים על מוצאם מחוסיין אבו עלי בן אבו טאלב, דודו של הנביא, נדחית על-ידי יריביהם. ידוע שמשפחתם הגיעה במאה ה-16 מתימן והתישבה בכפר דיר-טודאן (משכן השחורים) ליד רמאללה; שם הכפר לא העיד על יחוס, ובמשך דורות שימש מקור ללעג שהתבטא בהדבקת הכינוי אל אסוואד (השחור) לבני המשפחה.

אבל האסוואדים הצטיינו בחריצות, במרץ ובתקיפות, וצברו הון רב. הם הגיעו לבעלות על 50 אלף דונם קרקע, בעיקר בסביבות רמאללה ויריחו. במרוצת הזמן נעשו שליטים על אלפי אריסים. לפני 180 שנה עברה המשפחה לירושלים שהקימה את שכונתה במקום בו עומדת כיום המושבה האמריקאית, למרגלי הר- הצופים ובמבואות שייך ג'ראח. עד היום מכנים ותקי ירושלים הערבים את

השכונה (שאדמותיה נמכרו לפני מאה שנה למתיישבים נוצרים מארצות-הברית) "קומבניה אל חוסייניה".

מאז התרכזו האסוואדים בעיר העתיקה, בקירבת שני המסגדים המקודשים: אל אקצה וחראת א-שריף (כיפת הסלע). כאן החל דורך כוכבם אחרי שאחד מבניהם נשא את בת השייך אבו גוש. שליט תקיף במבואות ירושלים, שאחותו חלשה על הדרך ירושלים—יפו. מאז החלה המשפחה להתקשר ביחסי נשואין עם משפחות מיוחסות, דבר שהגביר חשיבותה בציבור ובעיני המושלים הטורקים. אך המפנה הגדול בתולדות בית אסוואד חל עם נישואי אחד מבניו עם בתו של עשיר ירושלמי, כרמי אל חוסייני, שיחס מוצאו לחוסיין בנו של הכליף עלי ופאטימה, בתו היחידה של הנביא. בניגוד למנהג הערבי, קיבל בן אסוואד זה את השם חוסייני, שם משפחת אשתו. במשך עשרות שנים קראה עוד המשפחה לעצמה אסוואד-חוסייני, אך לבסוף השמיטה את ה"אסוואד" והשאירה את השם "חוסייני" בלבד.

"מופתי של ירושלים". — הראשון שניתק עצמו מהשם אסוואד היה מוסטפה אל חוסייני אשר זכה לקבל מידי המושל הטורקי ב־1890 את התואר מופתי של ירושלים. כן נמסר לידי החוסיינים הפיקוח על נבי מוסה, אתר העלייה-לרגל החשוב של המוסלמים השוכן בין ירושלים ליריחו, ואת הרשות לארח עולי-רגל המשתתפים בחגיגות השנתיות של נבי מוסה (מקום-קבורתו האגדי של משה רבנו). כהונת המופתי, השליטה על קבר נבי מוסה, העושר הרב, האהדה מצד השלטון, אך בעיקר האגדה על מוצאם מזרע הנביא, חיזקו בקרב ההמונים את ההכרה שהמתנגדים לחוסיינים — חוטאים לבניא. בהכרה זאת היה טמון אחד הסודות להשפעתם המגנטית על הרחוב הערבי.

ראשית הריב עם הנאשאיבים. — הראשונים שיצאו נגד התבססות מעמדם של החוסיינים היו בני משפחת נאשאיבי. היתה זאת ראשית הריב בין שתי החמולות הגדולות — ריב שהטביע במשך דורות את רישומו רב־הדמים על חיי ערביי פלשתינה. הנאשאיבים פנו לקושטה ודרשו לאסור על החוסיינים להיקרא בשם העשוי ליצור רושם שהם מצאצאי הנביא. מלומדי הנאשאיבים, שחקרו באילן היחוס המוסלמי, טענו כי החוסיינים אינם נמצאים אפילו ברשימת האשראף (המיוחסים), אבל בעירעור זה עמדה לחוסיינים תמיכת המושל, והוא נדחה.

מאז נטרו הנאשאיבים שנאה עזה לחוסיינים. ההתנגשויות בין שתי המשפחות עברו לירות שונות, ולפני שהתארגנו בשנות השלושים המפלגות הערביות הפלשתינאיות, נקראו החוסיינים מג'לסין (השליטים במועצה המוסלמית העליונה), ואילו הנאשאיבים כינו עצמם: מוערדין (אופוזיציה). לאחר מכן קראה לעצמה המפלגה הפוליטית של החוסיינים "המפלגה הערבית הפלשתינאית" (אל-חיוב אל-ערבי אל-פלשתיני), ואילו מפלגתם של הנאשאיבים נקראה "מפלגת ההגנה" (חיוב אל-דיפעא).

החוסיינים משתלטים על עמדות מפתח. — ליחס אוהד מצד המושל הטורקי זכה בראשית המאה הזאת זקן משפחת החוסיינים, מוסה קאזם פחה, שמונה לעמדות מנהליות חשובות: מושל מחוז יפו, מחוז בסוריה, בעיראק, באנטוליה ובחצי האי ערב. ואילו כהונת המופתי של ירושלים עברה אחרי מתו של מוסטפה לבנו טאהר, ואחרי-כן לידי כמאל, בנו של טאהר.

גם ראש עיריית ירושלים חוסיין אפנדי אל-חוסייני, נמנה עם בני המשפחה התקיפה, וכאשר כבשו הבריטים את הארץ, מצאו את החוסיינים מנגנים כינור ראשון ברחוב הערבי. היה איפוא טבעי שבמות חוסיין אפנדי, זמן קצר אחרי כינון שלטונם בעיר, מינו הבריטים את מוסה קאזם פחה לראש עיריית ירושלים. **ראשית "הפרד ומשול"** מצד הבריטים. — במות המופתי, השייך כמאל, מינה הנציב העליון הראשון סיר (לאחר מכן: לורד) הרברט סמואל לכהונה את אחיו של המנות, חג' אמין אל חוסייני, למרות שלתפקיד זה הומלצו (על-ידי חבר אלקטורים) שלושה מועמדים אחרים. העדפה זאת של החוסיינים הביאה לתסיסה נגד השלטון הבריטי, כי חוגים חשובים בציבור הערבי, שאפו לנצל את חיסול השלטון העותומני האוטוקראטי להשלטת רוח דמוקרטית יותר בהעלאת ראשי הציבור הערבי.

כ־י לשכך את התסיסה פטרו הבריטים את מוסה קאזם חוסייני ומינו

במקומו לראש עיריית ירושלים את ראגב ביי נאשאשיבי, שהיה חבר הפרלמנט הטורקי ועמד בראש המשפחה הערבית המיוחסת השנייה בחשיבותה בירושלים. עליותו של חג' אמין אל חוסייני. — הבריטים מחלו לחג' אמין את חטאיו כשעמד שנה קודם לכן בראש הפרעות שהתחוללו בירושלים נגד היהודים, ונידון (בהעדרו) על-ידי בית-דין צבאי בריטי לעשר שנות מאסר; הם גם התעלמו מהעדר הסמכה הדרושה לתפקיד הרם של המופתי. יועציו הפרו-ערביים של סמואל טענו באזניו כי טובת הארץ דורשת שחוסייני התקיף והפיקח יבטיח את הנאמנות החשובה במשפחות האצילות הערביות, לכתר הבריטי. חג' אמין, שכונה בירושלים "שייך אל-שבאב" (מנהיג הנוער), אמנם נתברך בתכונות אלה; היה תקיף ופיקח, וידע להחגיף לנציב העליון היהודי, אף על פי שכבר אז נשא בלבו את חלום המלחמה בבית היהודי הלאומי. היתה זאת הפעם הראשונה שכהונת מופתי נמסרה לידי מי שלא היה עאלם, כלומר בעל סמכות בדת האיסלם.

סמואל האמין לחג' אמין כי יקפיד על השקט ברחוב הערבי, ושנה לאחר מכן תמך בבחירת "שייך אל-שבאב" לתפקיד נשיא המועצה המוסלמית העליונה, שהוקמה על צו הממשלה, כדי לנהל את ההקדשים המוסלמים, למנות שופטים דתיים ופקידי בתי-משפט דתיים, מופתים בערים שונות בארץ, מורי דת, מנהלי הקדשים, כלי קודש. כך קיבל חג' אמין סמכות וכוח להבטיח מעמד ופרנסה לאלפי משפחות, במסגרת ניהול עניני העדה המוסלמית.

תאורת הבצע והבגידה. — משכורתו היתה 1440 לא"י (לי"ש) לשנה. מיד מונו בסיטונות חוסיינים וגרווריהם לשופטי בתי-דין שרעיים, למנהלי הקדשים, לכלי קודש במסגדים, למנהלי בתי-תומים. חג' אמין הכריז גם על מגביות בארצות המוסלמיות לצורך תיקונים במסגדי ירושלים, אך מעולם לא הגיש דו"ח כלשהו על השימוש בכספים אלה. מבנין המועצה המוסלמית העליונה ניהל עתה את מלחמתו נגד הישוב היהודי, נגד שליטה של עבר הירדן האמיר עבדאללה (לאחר מכן — מלך) ונגד הבריטים שניסו לפייסו בלי הרף.

אך האיש שהפך את החוסיינים לעוצמה בציבור הפלשתינאי והיה לאדון לחיים ולמוות שלו, הרס במו ידיו את כוחה והשפעתה של משפחתו, כאשר גילו הבריטים שחג' אמין מקבל עזרה כספית, נשק והדרכה לצורך ניהול המרד, בו פתח ב-1936, מאיטליה של מוסוליני ומגרמניה של היטלר, פקעה סבלנותם ושוטרים נשלחו לאסרו. אולם הוד קדושתו פרח לו בלבוש אשה ליפו ומשם הגיע בסירה ללבנון.

שכיר מעצמות "הציר". — עתה לא הסתיר עוד חג' אמין כי הוא שכירם של מוסוליני והיטלר. הוא פעל נגד צרפת בסוריה ונגד הבריטים בעיראק, העניק את ברכתו לג'יהאד (מלחמת קודש) בה פתח נגד הבריטים ב-1941 ראש ממשלת עיראק הפרו-נאצי, ראשיד עלי אל-קילאני, ובשנות מלחמת העולם השנייה מצא מקלט בגרמניה. מכאן ניהל המופתי פעולות חתרנה, חבלה וריגול בכל הארצות המוסלמיות שהיו נתונות לשלטון בריטניה. הוא שימש יועץ למפעילי מכונת ההשמדה של יהודי אירופה; הקים ביוגוסלביה דיביזיה מוסלמית בשורות ה-ס.ס.; ואירגן שבויים ערבים מהצבא הבריטי בליגיון ערבי במסגרת ה"וואהראמאכט" הגרמני.

השביט שהתנפץ. — התמוטטות גרמניה הנאצית היוותה למעשה קץ לקאריירה המדינית של המופתי ולמעמד החוסיינים בארץ. הבריטים הצרו רגליהם ככל שיכלו. חג' אמין לא הורשה עוד לחזור ארצה. אויבו הגדול, המלך עבדאללה מירדן, שהמופתי נהג לתארר כעבד נרצע של הבריטים, סיפח לממלכתו ב-1948 את הגדה המערבית ואת ירושלים המזרחית. חג' אמין שנשא באחריות לרציחתם של אלפים מבני עמו בשנות המרד 1936—1939, ציווה לסלק את המלך, ואמנם שלושה חוסיינים הואשמו ברצח. אחד גיתלה.

כך התנפץ השביט החוסייני שנע בגאוה במשך 60 שנה בשמי הארץ הקדושה. בתקופת השלטון הירדני לא זכו עוד החוסיינים למעמד וליוקרה. יריביהם מבני הנאשאשיבים, הדג'אנים, החאלדים, נהפכו לשרים, לחברי הפרלמנט והסינאט, לשגרירים. חג' אמין הוא כיום שכירו של המלך פייסל מסעודיה, המעניק לו כסף רב כדי שיפעל נגד הנטיות השמאלניות בקרב אירגוני הטירור הפלשתינאיים. משפחתו נעדרת השפעה בעולם הערבי. האיש שהעלה את החוסיינים לפיסגות הצלחה וכוח, הורידם במו ידיו לתחתית השאול הציבורית.

בניהם של שלושת גדולי החוסיינים. — מבין שלושת גדולי החוסיינים בדרונו, נשארו בחיים — שניים, מוסה קאזום פחה חוסייני, הנחשב לאבי הישות הפלשתינאית, נפטר עוד ב־1934, ומחמשת בניו נשאר בחיים רק אחד: סאמי, המגדל כיום בננות וירקות ביריחו.

עבדול קאדר חוסייני, פאר המשפחה והמטה הצבאי שלה שנעשה במותו (נהרג בקרב עם הישראלים על הקסטל ליד ירושלים באפריל 1948) לאגדה ועל שמו נקראו במלחמת השיחורר ולאחריה, יחידות צבא ערביות, הניח שלושה בנים: גאזי התגורר עד פברואר 1969 בירושלים, ועתה הוא לומד באחת האוניברסיטאות בגרמניה. פייסל, שנידון על־ידי בית־משפט ישראל למאסר שנה על החזקת נשק ותחמושת, עזב אף הוא אחר ריצוי העונש את ישראל. פייסל עורר בשעתו סנסאציה גדולה כאשר בתום משפטו אמר לעתונאים כי נוכח לדעת שהמשפט הישראלי הוא משפט צדק וכי ציפה לעונש חמור יותר. יחד עם זאת הביע דעתו כי מה שעשה, לא היה בניגוד לרצון עמו ולא נעשה מתוך מניעים אנוכיים. בעדותו טען כי יש לרכוז את הפעילות באפיקים מדיניים ולפעול בדרכי שלום: „דעתו היא שפעולות אלימות הנעשות על־ידי ארגון כלשהו לשם הרס בלבד אינן בהן בשום אופן כדי לשרת את הענין והדבר חל על כל ארגון שהוא“. השלטונות המצריים מנעו מאמו הגרה במצרים להיות נוכחת במשפט בנה, אף כי ישראל הסכימה להרשות את בואה. הבן השלישי של עבדול קאדר חוסייני, ד״ר מוסה חוסייני, עובד כיום כרופא ברבת עמון.

חג' אמין חוסייני לא זכה לשוב לירושלים עירו, אן ניסה לתקוע יתד ברצועת עזה שעברה לשליטת המצרים. הוא הציע לשליטים החדשים להקים ברצועה גרעין של מדינה פלשתינאית. תחילה גילו המצרים ענין בתכנית ואף ירשו להקים ממשלה פלשתינאית. ב־1949 דרכו רגלי המופתי לראשונה על אדמת פלשתינה מאז נטש אותה 12 שנים קודם לכן, אולם כעבור ימים אחדים נתבקש לחזור עם ממשלתו לקהיר; המצרים הגיעו למסקנה כי האינטרסים שלהם מחייבים שהרצועה תישאר בשליטתם. כך מתה ממשלת פלשתינה של המופתי.

המופתי חוזר לירושלים. — רק באפריל 1967 הירשה המלך חוסיין, מיחוזה של אחדות לאומית, לחג' אמין לבקר בירושלים, ואף העמיד לרשותו את ארמון הקיץ המלכותי בבית־חנינה, מלווה על־ידי מזכירו ושומרי־ראש, כשבלישים ירדניים עוקבים אחרי כל צעדיו, חצה המופתי את גשר אלנבי ונתקבל בכבוד רב ביריחו. כשבא לירושלים, הלך ישר למסגד אל־אקצה, לתפילה. ליד שער המסגד, בדיוק במקום בו נרצח בפקודתו 16 שנים קודם לכן המלך עבדאללה, קידמוהו ראשי העדה המוסלמית בעיר הקודש. בהתאם להסכם עם הירדנים, לא השמיע חג' אמין כל נאום במסגד ואף לא במקומות אחרים בהם ביקר. אחרי התפילה נערכה לו קבלת־פנים במשרד המועצה המוסלמית העליונה בעיר העתיקה שאליה באו פני הציבור; רבים נשקו את ידו ביראת כבוד. דובר על ענינים כלליים ואיש לא נגע בנושאים מדיניים. הכל נמנעו להזכיר את העבר ואת אחריותו של חג' אמין לטבח אכורי שערך במתנגדיו בשנות המרד. אחרי ימים אחדים חזר לכירות וכיום הוא מחלק זמנו בין ריאד בה הוא נמצא ברשימת מקבלי שכר מטעם המלך פייסל לבין בירות בה נמצא ביתו. כן ביקר פעמים אחדות ביקור חטוף ברבת־עמון. למופתי בן יחיד, צאלאה, העובד בשירות החוץ של ממשלת סעודיה ומשמש כיום קונסול סעודיה במואדישו, בירת סומאליה. כן יש לחג' אמין חמש בנות, נשואות כולן.

בן דודו של המופתי ועוזרו הקרוב ביותר בשנים בהן שימש מנהיגם של ערביי פלשתינה, ג'מאל חוסייני, כיום הוא בן 79, היה מעין מיניסטר החוץ של המשפחה ומילא שליחויות רבות מטעם המנהיגות הפלשתינאית לבריטניה, חבר הלאומים ולמדינות שונות. אחרי התבוסה הפלשתינאית של 1948, התיימש מדרכו הפוליטית ופרש לחיים פרטיים. הוא נתקבל לתפקיד מנהלי גבוה בחברת הנפט „טפליין“ בבירות ובשנות החמישים, הוזמן על־ידי המלך סעוד לשמש לו יועץ ושר בממשלתו.

החוסיינים ממשיכים לחיות כיום בחווילות היפות שלהם בירושלים ובבית־חנינה, והם מוקפים עדיין משרתים, הם בעלי אחוזות ובתי קיט ביריחו וברמאללה. על הר הצופים יושב ג'אוואד חוסייני, בנו הבכור של מי שהיה חבר המועצה המייצגת לממשלה בתקופת שלטונו של הרברט סומאל. הוא בעל אדמות ומטעים

ביריחו; אחיו הצעיר, איברהים, שהיה בשנות המנדאט קבלן בנייה בירושלים, מתגורר ברבת עמון שם הקים את המלון „אורינט“.

החוסיינים בימינו. — דודנס, שאף שמו איברהים, המתגורר בירושלים, הוא בעל תואר עורך-דין אך אינו עובד במקצועו; את מרבית שנותיו עבד במועצה המוסלמית העליונה כיועץ משפטי וכמנהל נכסי הוואקף (ההקדשים) בבירה. אחיו, רג'אי, בוגר אוניברסיטת קולומביה בניו-יורק, היה לפני מראשי התעמלנים הלאומיים של הפלשתינאים בלונדון. אחרי התבוסה ב-1948 היה מרצה באוניברסיטה האמריקאית בבירות וכיום הוא נמנה עם עובדי חצר המלוכה הסעודית ומרצה באוניברסיטת ריאד. אחותו נשואה לאיסחאק דרוויש, בעל בתים רבים בירושלים. הוא הצטרף לחג' אמין והלך עמו לגרמניה ובילה שם יחד עם המופתי את שנות המלחמה.

בן אחות המופתי, מוניף חוסייני, חי במחיצת דודו ומשמש לו יועץ מדיני, ואילו אחיינו, מוחמד ראפיק חוסייני, בחר בדרך חיים יוצאת דופן לגבי החוסיינים; הוא התיישב עוד בשנות העשרים בעבר הירדן בה הפך למורה ומחנך ידוע. עם תלמידיו נמנים מרבית ראשי הממשלות בירדן. הוא לא השתתף בפעולות משפחתו בארץ-ישראל וזכה ליוקרה בירדן בה כיהן בשנים האחרונות פעמים אחדות כשר בממשלה, וכיום הוא חבר הסינאט הירדני.

בירושלים חי כיום אחד מגיסיו של חג' אמין, אחמד ראגב חוסייני, רואה חשבון בדימוס של המועצה המוסלמית העליונה. בטריפולי, בירת לוב, מתגורר ד"ר אחמד חוסייני, שהיה בשנות השלושים בין הכוכבים העולים של המשפחה כמפקח על לימוד השפה הספרות הערבית במחלקת החינוך המנדאטורית, מורה בקולג' הערבי הממשלתי בירושלים, עתונאי וסופר. עבדול סלאם שאכר אל-חוסייני, שהיה בעל דפוס ועורך „אל-וואחדה“, חי בלבנון. חוסייני זה היה מראשוני האופוזיציונרים לדרכו של חג' אמין, אולם גישתו האופוזיציונית באה לידי ביטוי רק אחרי מלחמת העולם השנייה כאשר פשטה את הרגל דרכו של הקרוב המפורסם. בג'דה, שבסעודיה, מנהל פרקטיקה רפואית משגשגת, ד"ר מוחמד מאהדי אל חוסייני, שהיה בין הקיצונים בציבור הפלשתינאי והכשרי ב-1944 את הקרקע לקליטת צנחנים נאציים וערבים שנשלחו על-ידי המופתי מברלין, כדי לעורר בארץ-ישראל מרד אנטיבריטי ולהרעיל את האוכלוסייה של תל-אביב על-ידי השלכת כמות רעל לתוך מקורות אספקת המים של תל-אביב. אנשי הקומאנדו נלכדו בידי כוחות הביטחון הבריטיים וד"ר חוסייני נאסר והוחזק עד סוף המלחמה בבית-כלא. בנו הבכור עובד כגיאולוג ממשלתי בסעודיה, והבן השני לומד באוניברסיטת בירות.

חוסייני אחר שהורחק על-ידי המשפחה, הוא מוחמד עלי יונס אל-חוסייני, שלעבר מנהל חשבונות במחלקת מהנדס עיריית ירושלים. הוא חי כיום ברבת-עמון ועובד בסוכנות הסעד והתעסוקה של האו"ם כשבני משפחתו אינם יכולים לשכוח לו את עדותו בפני זקן השופטים המנדאטורי, סיר ויליאם פיציג'ראלה, אשר חקר את עמדת חלקים שונים של האוכלוסייה לגבי בעיית ראשות עיריית ירושלים. בהופיעו בפני סיר ויליאם הודה מוחמד עלי יונס ביושר כי „זה 80 שנה יותר, עוד טרם היות הצהרת בלפור, היוו היהודים בירושלים את רוב האוכלוסייה“. הוא היה בין הערבים הבודדים שהסכימו למסור עדות בדלתיים פתוחות בעוד רוב ראשי הציבור הערבי שבאו להעיד, תבעו להוציא מן האולם אפילו את הקצרניות. דודניו גמלו לו על עדות זאת בשני נסיונות בלתי מוצלחים להתנקש בחייו.

החוסיינים הם שריד העבר, מבודדים בתוך עמם, מתוסכלים, חסרי סיכוי להתאים עצמם להווה. כאמור, לחוסיינים החיים כיום בירושלים ובערי הגדה, עדיין רכוש רב, בתים נאים, גינות אצולה מהולים בגאווה מסורתית; אבל הם נעדרים כל השפעה בציבור וניתן להניח שגם במקרה שמערכה מדינית מסויימת תאפשר כינון נציגות מוסמכת של הציבור הפלשתינאי, ספק אם יהיו ביניהם חוסיינים. על כל פנים אין לחשוב שחוסיינים ינגנו נציגות כזאת עוד את הכינור הראשון, כבעבר. לאחר שנשברו על-ידי דרכם הכושלת בתקופת המנדאט הבריטי, ניכתשו על-ידי המשטר ההאשמי לעפר ואפר, לא נשארו להם סיכויים רבים תחת השלטון הישראלי.